

Dr. H.F. Kohlbrugge

Tekst: HANDELINGEN 4 vers 12.

En de zaligheid is in geen ander.

De Heere zegene u, geliefde kudde van Christus, onze enige Herder! Uw vrede en uw blijdschap zij volkomen van de allerhoogste God, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft. U hebt het loon van uw trouw, waarmee u gebleven zijt bij het Woord in allerlei nood en benauwdheid. God heeft u een kerk gebouwd, ze gebouwd zoals het voor Hem waardig is, door het vrije besluit ener anders vreesachtige ziel, ener U liefhebbende zuster, ener niet rijke weduwe, die in haar eenzaamheid haar hoop op God gezet heeft; voorts door de vlijt en volharding van een trouwe bouwheer en diens werklieden, alsmede van zo velen, die maar iets voor die bouw hebben vervaardigd, en Hij heeft ulieder aller hart blijde gestemd, om bij te dragen naar uw vermogen, ja boven vermogen, zodat dit kerkgebouw is gereed gemaakt, om volkomen overeenkomstig te zijn aan de behoeften van ons gemeentelijk leven. Als nu deze kerk goed is in uw ogen, dan zal ook de Weduwe zich verblijden, die het niet voor een waagstuk heeft gehouden, haar vergankelijk bezit aan het Woord toe te vertrouwen; dan zal het Presbyterie zich verheugen, wiens hartenwens het was, dat u een goed kerkgebouw zoudt hebben; dan zullen zich de Bouwlieden verheugen, met wier hand de hand Gods geweest is; en zo zal ik mij verblijden, dat de God van alle barmhartigheid mij niet heeft beschaamd in al mijn verwachtingen, die ik van de beginne van de bouw tot deszelfs voltooiing van Hem heb gehad.

Opgebouwd in een tijdsbestek van negen maanden, gebouwd zonder enig ongeval, onder de meest gunstige weersgesteldheid, staat thans deze kerk gereed; u bevindt u in een nieuwe tent; geboren is u het kind, hetwelk ik om uwentwil zolang onder mijn hart heb gedragen, en waarover ik gestreden heb de strijd, dat het tot de geboorte mocht gekomen zijn en aanschouwd worden als een gedenkteken ter eer van de almachtige God, Die de nederigen verhoogt uit het stof en Zich over de armen ontfermt met grote barmhartigheid. O, hoe heeft uw psalmgezing mij de borst verwijd en de moed verhoogd, om er mede te beginnen: blijmoedig en onverzwakt te getuigen van de naam van onze dierbare Verlosser, van onze lieven Heere Jezus Christus, van Hem en door wie wij alles, alles hebben tot lof en prijs van God, de Allerhoogsten. Voor zijn Aangezicht sloeg ik de eerste spijker in de vloer, voor Hém legde ik de laatsten steen voor Hém de eersten, en zo blijve dan deze steen liggen, ja dit ganse Huis als één grote steen tot in de hoogste ouderdom, zijnde een getuigenis, waaraan niemand zal kunnen voorbijgaan, en dat hem predikt, dat God een God is der armen en versaagden, een rechtvaardig God, Die vrij is in zijn genade, en Die de ellendige heerlijk helpt. Maar wat zeg ik: "tot in de hoogste ouderdom"? Immers alles wijst daarop heen, dat de Heere nabij is! De oude vastigheden der aarde houden niet meer stand, de torens storten ineen, de machtigste steden worden vernederd, tronen zijn omvergeworpen, hebben gewankeld en wankelen op hun grondvesten; kronen zijn door het slijk gesleurd, de kinderen der mensen is het hart vergaan van ontzetting en verwachting der dingen, die te komen staan; niets staat meer vast, het moet alles

wijken voor de macht, die overweldigt en vernietigt wat de Koning aller koningen de ere niet laat, schoon deze macht zichzelf straks weer te gronde richt. De vorsten weten niet meer, waar zij kunnen blijven staan, en de volkeren begeren "vrijheid, gelijkheid en broederschap." De zegels zijn geopend, de bazuinen worden gehoord, de laatste plagen worden uitgegoten over de zee en over de aarde; de duivel woedt, omdat hij weet, dat zijn tijd kort is, en hij wordt geloofd, en als Hij nu zal komen, de Koning aller koningen, de Heere aller heren, met de wolken van Zijn macht, dan zullen velen, ja meer, dan de mensen zelf vermoeden, zich verbergen in de kloven der bergen en steenrotsen, en tot de bergen en rotsen spreken: *Valt op ons en verbergt ons voor het Aangezicht Desgenen, Die op de Troon zit, en voor de toorn des Lams!*

Omdat ik dit weet en ook u dit kunt weten, zo zal deze ure allereerst aan dat doel gewijd zijn, tot hetwelk de kerk gebouwd werd, te weten dat in haar door de prediking des Woords de verlossing, die er is, de verlossing der zielen van de toekomstige toorn, bekend gemaakt worde, en dus de ziel van de een als uit het vuur uitgerukt worde, de ziel van de ander met blijdschap in de Heere overstelpt worde. Voorts willen wij de Heere danken, dat Hij ons deze kerk bouwde en ze in Zijn handen overgeven en aan zijn voeten neerleggen, en Hem bidden, dat Hij zijn woord hier late heersen en Hij bij ons en onze kinderen blijve totdat Hij komt.

God, Die wil dat niemand verloren ga, maar dat allen zich bekeren zullen, omdat Hij een dag besteld heeft, waarop Hij de aardbodem oordelen zal door een Man, die Hij daartoe verordend heeft, God, Die gerechtvaardigd zal zijn, wanneer ook een geheel volk, een ganse stad zich moedwillig in de eeuwige verdoemenis neerstort, doet steeds ongedacht en onverwachts, stil en verborgen de gelegenheid komen, waarbij Hij Zich voor de mensen laat rechtvaardigen, maar ook verlorene schapen in de woestijn vindt, die Hij op zijn schouders neemt en in Zijn stal brengt. Nadat de Heere Zijn eerstelingen had ingezameld op de dag der uitstorting des Heiligen Geestes, behaagde het Hem door Zijn Apostelen Petrus en Johannes Zijn Naam opnieuw te laten dragen voor de oversten des volks en de oudsten in Israël, voor Kájafas de hogepriester en zo velen er van het priesterlijke geslacht waren; maar ook was het Zijn welgevallen, uit de grote menigte des volks sommigen uit te rukken als brandhout uit het vuur. De gelegenheid daartoe deed Hij komen door een kreupele bedelaar, die men dagelijks aan de tempelpoort, genaamd "de schone", neerzette om te bedelen van degenen, die in de tempel gingen. Het was 's namiddags drie uur, toen Petrus en Johannes naar hun gewoonte opgingen naar de tempel om te bidden. De kreupele begeerde ook van deze een aalmoes. Petrus en Johannes hadden echter geen geld bij zich. Maar de liefde kan een ongelukkige niets afslaan, en het geloof kan nog wat meer geven dan geld. Gedreven door de Geest Desgenen, van wie geschreven staat: "Waarlijk, Hij heeft onze ziekten op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen", ziet Petrus de bedelaar aan, met Johannes, en zegt tot hem: "Zie op ons!" De bedelaar dacht aan niets anders dan aan een geldstuk, maar (zo staat er bij Lukas) Petrus zeide: Zilver en goud heb ik niet, maar hetgeen ik heb, dat geef ik u: in de Naam van Jezus Christus, de Nazarener, sta op en wandel! En hem grijpende bij de rechterhand, richtte hij hem op, en terstond werden zijn voeten en enkelen vast; en hij, opspringende, stond en wandelde en ging met hen in de tempel, wandelende en springende en lovende God. En al het volk zag hem wandelen en God loven. (Hoofdstuk 4: 6 9)

Toen dan de kreupele, die gezond gemaakt was, zich bij Petrus en Johannes hield, liep al het volk gezamenlijk tot hen in het voorhof en verbaasde zich. Nu deed de Heere Petrus' mond open, en deze hield een geweldige prediking, zodat velen, die het Woord gehoord hadden, gelovig werden. Dat verdroot evenwel die van het hogepriesterlijk geslacht waren, dat zij het volk leerden en in Jezus de opstanding uit de doden verkondigden. De getuigen des Heeren werden gevankelijk weggeleid en stonden des anderen daags voor de hoge raad, om zich te verantwoorden over de vraag: door wat kracht en in welke naam hebt u dat gedaan? Toen antwoordde de Apostel eerst op de vraag naar de kracht, en daarna noemt hij de naam; voorts besluit hij zijn verantwoording met de plechtige verklaring zoals die naar de grondtekst luidt: *"En in geen ander is de zaligheid."* Dit betuigde Petrus van Jezus (Christus, de Nazarener, en God, geopenbaard in het vlees, werd gerechtvaardigd in de Geest en geloofd in de wereld. Terwijl mij, een

voornaamste der zondaren, barmhartigheid is geschied, daar Jezus Christus aan mij al zijn lankmoedigheid betoond heeft, tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwige leven, gevoel ik mij waar u mij hebt aangezien en wellicht andere tekstwoorden van mij verwacht hebt, in de Geest gedrongen, ulieden dat te geven wat ik heb, namelijk, de troost, waarmee de Heere mij getroost heeft, en het u toe te roepen: *De zaligheid is in geen ander, dan in Jezus Christus de Nazarener.* Ik ben te zeer doordrongen van de betrouwbaarheid en eeuwige waardij van deze Naam en van het vergankelijke en nietige van al het zichtbare, dat ik u deze waarheid niet voor alle dingen zou voorhouden. Wie uwer in deze nacht of op een van deze dagen mocht sterven, die zou van de stenen niet veel troost hebben, als alles hem ontzinkt, maar in deze waarheid, met een gelovig hart aangenomen, kan hij zich geborgen vinden voor de toekomenden toorn. Ik kan toch niet anders, dan het doel voor ogen houden, waartoe deze kerk gebouwd werd, en mag de eerste gelegenheid, die mij geboden is voor de prediking in dezelve, niet laten voorbijgaan, dat de een en de ander, die tot dusver in de wereld zit, overgezet worde uit de macht des satans en de slavernij der zonden in het Koninkrijk der genade, of ten minste mijn God gerechtvaardigd worde; en dat allen gesterkt en bemoedigd worden, die met mij op geen anderen grond begeren te bouwen, dan op de Grond- en Hoeksteen Christus Jezus. *De zaligheid is in geen ander!*

"Zaligheid" is verlossing van alle kwaad en een overgezet zijn in allen overvloed en in de volheid met blijvend en verzekerd genot. Wanneer de Apostel spreekt van "de" zaligheid, dan had hij de toestand voor ogen, welke alle mensen beweren te kennen, waarop allen zeggen uit te zijn, en welke allen zich vleien eenmaal deelachtig te zullen worden. Het was de aan allen uit de Schrift bekende zaligheid, de verlossing van de zonde en haar gevolgen, de verlossing van lichaam en ziel van de toorn Gods, van het helse vuur, en het wedergebracht-zijn tot God, zijn hoogste goed; het was het gelukkig doorkomen door deze wereld en eenmaal, na Gods raad vervuld te hebben, opgenomen worden in Zijn heerlijkheid. Een ieder wenst voor zich deze zaligheid. Het ligt in aller mensen geest, dat deze zaligheid in het paradijs is beloofd, dat zij van God de mensen wordt voorgesteld. Tegenover deze "zaligheid" staat "vloek, toorn, eeuwige verdoemenis", en een ieder hij moge het willen weten of niet, gevoelt wel, dat vanwege zijn zonden de eeuwige verdoemenis op hem ligt, en dat hij met alle duivelen in het eeuwige vuur, ver van het liefelijk Aangezicht Gods en van alle gezaligden, zijn woning hebben zal, wanneer hij zich niet tot God heeft bekeerd.

Wie zou een tijdelijke en eeuwige ellende, wie zo'n jammerstaat niet willen ontvlieden? Wie zou zich niet willen verlost zien van het eeuwig verderf? Weliswaar bekommert de natuurlijke mens er zich volstrekt niet over, waar zijn arme ziel blijft, als hij sterft; waar hij zal blijven, als de Rechter van al zijn verborgen en openbare handelingen hem voor het gericht zal vorderen. Menigeen heeft de duisternis liever dan het licht, en blijft liever in het geweld des satans uit liefde tot de zonde, dan dat hij zich tot God bekeert, en menigeen maakt zich liever van de prediking des Woords af, die hem van de rechtvaardigheid, van de kuisheid en het toekomstige oordeel predikt, nochtans kan niemand zich van de Wet Gods ontslaan, niemand de geweldige woorden uit het geweten rukken: "Vervloekt is een ieder, die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het Boek der Wet, om dat te doen."

Maar de Geest van God, de wereld overtuigende van zonde, gerechtigheid en oordeel, bestraft haar en handhaaft de eeuwige Wet, en waar nu de overtreding is begaan, dra is ook de Wet daar, opdat de mens bij de Wet van de misdaad van zijn overtreding bewust worde, en dan weet de mens wel, dat hij bij God in het schuldboek staat, dat hij zonden heeft, ook dat hij straf te verwachten heeft, dat hij verre is van de zaligheid, dat de toorn Gods tegen hem gericht is. Daar zou nu graag de mens zijn straf willen ontgaan en zalig worden, hij vraagt naar raad en zoekt de weg. Dra wordt allerlei raad opgevolgd, allerlei wegen worden ingeslagen, en de mens houdt niet op, het bij zichzelf, bij anderen, bij zijn werken te zoeken. Hij wil zichzelf verbeteren, zichzelf heilig en steeds heiliger maken; hij heeft zekere mensen voor zich, bij wie hij gelooft de zaligheid te vinden, en hij wil zich de zaligheid verdienen daardoor, dat hij weer zoekt te herstellen wat hij bedorven heeft. Ten laatste gelooft hij ook, dat hij de zaligheid daar heeft gevonden,

waar hij ze heeft gezocht, en de weg, welke hij gaat, komt hem voor geheel recht te zijn en overeenkomstig de wil van God. Om één ding heeft hij echter niet gedacht, dat alle uitgangen des levens in het hart liggen en alle beweegredenen van zijn doen in het "ik", en dat de bekering enkel en alleen een daad van Hem is, Die gezegd heeft: "Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen en zal u een vleses hart geven; Ik zal maken, dat u in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult onderhouden en doen." De mens meent, dat hij de zaligheid heeft, omdat hij het uitwendige meent gereinigd te hebben; hij gelooft evenwel niet, wat al doodslag en moord, welk een haat Gods en des naasten, welk een liefde tot de zonde, welk een hoogmoed en wat een zoeken van het eigen "ik" er in het binnenste huist. Een geweldige en verootmoedigende prediking was het voor de Joodse raad: *"de zaligheid is in geen ander"*, daar immers een ieder hunner meende, dat hij de zaligheid in zich had; alle hun heiligheid, al hun hoogheid voor het volk, alsof zij de plaatsvervangers van God en van de mensen, zij de dragers der zaligheid waren, al hun pijnlijk nauwgezette onderhouding hunner wetten, dit alles was door dit één woord hun uit de hand geslagen, en er werd hun ontdekt, in welk een poel van ongerechtigheid zij voor God terneerlagen, hoezeer zij ook hun werken en zichzelf voor rechtvaardig hielden.

De Apostelen echter hadden gehongerd en gedorst niet naar een gerechtigheid, naar welke de mens zichzelf rechtvaardigt en door anderen gerechtvaardigd wordt, maar naar een gerechtigheid, naar welke God rechtvaardigt. Deze gerechtigheid hadden zij in zichzelf en in hun werken niet gevonden; daarom hadden zij zichzelf niet kunnen rechtvaardigen; ook hadden zij daarin geen rust kunnen vinden, dat zij door anderen gerechtvaardigd werden. God Zelf, Die hun de kennis hunner ellende en hunner verlorenheid had doen toekomen, moest hen rechtvaardigen als "goddelozen." God had hen op Zijn lieve Zoon gegeven, die Hij gegeven had; Deze had Gode een genoegdoening gebracht, die eeuwiglijk geldt; Deze had die gerechtigheid gebracht, welke voor God gerechtigheid is, een onvoorwaardelijke gehoorzaamheid; Deze had Gode zijn eer wedergegeven, de Wet weer opgericht, zonde en vloek weggenomen en de verloren mens tot God wedergebracht. Door verlichting des Heiligen Geestes erkenden zij deze Zoon als de Tweede Adam, als het tweede Hoofd der mensheid, en gelijk zij in Adam zich verloren zagen, zo gevoelden zij zich in Christus gered, behouden. Zonder het te zien, geloofden zij het, geloofden in deze Zoon, welke God gegeven had ter verzoening van onze zonden, want dat geloof had de Heilige Geest in hun harten gewrocht, zodat zij van hun zaligheid in deze éne Christus gewis waren; daarom getuigden zij blijmoedig en getroost: de zaligheid is in geen ander! dat is: in deze alleen staat de zaligheid vast. En zo predik en betuig ik het aan u allen, die mij heden hoort: in deze alléén staat de zaligheid vast, is de zaligheid, is de beloofde, de hartelijk begeerde, de zaligheid van lichaam en ziel, de eeuwige zaligheid, en deze is nergens elders te vinden. Ik noem u de alleen voorspoedige Verlosser, de Zaligmaker Jezus Christus, zoals Hij in Zijn verhoging "de Wijsheid Gods" is, ons tot wijsheid gemaakt, opdat wij uit God in Hem zouden zijn rechtvaardig, heilig en volkomen verlost, zoals Hij in Zijn vernedering geweest is en voor de wereld nog is: de Nazarener, de Allerverachtste en meest onwaardig Geachte, een spot der mensen en een verachting des volks, een door de bouwlieden verworpen steen, nochtans en eeuwiglijk de Hoeksteen.

De zaligheid is alleen in Hem, Hij heeft ze ons verworven, Hij heeft ze verdiend, Hij is de Bronwel, de Fontein der zaligheid, de Oorsprong, de Teweegbrenger des eeuwige levens, en alleen hij is zalig, die door Hem zalig gemaakt wordt, alleen hij, die gelooft, dat in Hem alleen, als in het Tweede Hoofd der mensheid, de zaligheid aanwezig is, die daarom zich bij Hem houdt en afstand gedaan heeft van al het ander, van mensen en werken, van eigen gerechtigheid en deugd, en die voor lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid zijn toevlucht neemt tot Hem. Jezus is Zijn Naam, want Hij maakt Zijn volk zalig van hun zonden; Christus want Hij alleen is onze enige Leraar, onze eeuwige barmhartige Priester, Hij onze eeuwige Koning, Die de macht heeft in de hemel, op de aarde en in de hel. "Zo is het de waarheid" zult u allen zeggen; maar, ... de zaligheid staat alleen vast in de Nazarener. Dat is Zijn Naam, waarmee Hij gesmaad wordt in de wereld. Wilt u allen deze smaadnaam met Hem dragen in een wereld, die in het boze ligt? Al wie Christus in waarheid is ingelijfd, wie waarlijk gelooft aan het Lam, dat de zonde der wereld

gedragen heeft, die volgt ook het Lam na, waar Het heengaat, en dit is de getuigenis, die degene bij zich dragen, welke het Lam volgen: "in hun mond is geen bedrog gevonden, want zij zijn onberispelijk voor de Troon Gods." (Openb. 14:5) Derhalve zijn deze oprecht voor God en mensen; zij storten voor God hun hart uit, bekennen hun zonden en verbergen hun misdaden niet. Zij zijn onberispelijk voor God, want zij houden zich rein aan het geloof aan die gerechtigheid, welke alleen voor God geldt.

Is dat "geloven in Christus Jezus de Nazarener", "geloven, dat in geen ander de zaligheid is", wanneer ik zijn geboden, die toch waarlijk niet zwaar zijn, niet houd? Wanneer ik niet blijf in zijn liefde, zijn kruis niet dagelijks op mij neem, Hem niet volg, waar Hij ook heengaat? Wanneer ik het kruis van Christus schuw en mij Zijns Naams en van zijn woorden schaam voor de wereld? De ene Christen gaat de genoegens der wereld na, als ware daarin zijn zaligheid gelegen, ofschoon in een stille ure zijn hart hem wel wat anders zegt! De ander verwoest ziel en lichaam met brasserijen en dronkenschappen! Weer een ander geeft der wereld toe al wat zij wil, ofschoon hij de geboden Gods en de macht zijns Gods kent! Weer een ander geeft zich over aan de gierigheid, en Gods heilige dag wordt ontheiligd met kopen en verkopen, met allerlei wereldse begeerlijkheid, alsof God zou slapen, alsof Hij Zich niet eenmaal zou wreken om de verachting van zijn Naam! Weer een ander Christen zit onder de gelagbroeders, "de oude Adam moet ook wat hebben"! Weer een ander moordt zijnen naaste uit louter eergierigheid en zegt: Ben ik mijns broeders hoeder? Hier is twist en tweedracht in de huishouding: de duivel heeft zich geworpen tussen man en vrouw; daar is ongehoorzaamheid van de kinderen, verachting van de ouders en van degenen, die over hen gesteld zijn, verachting van leraars en overheid; daar weer is men volkomen overtuigd van de Waarheid, maar ... wat zullen de mensen er van zeggen? daar weer houdt men vast aan verborgen ongerechtigheid, men schaamt zich voor de mensen om er afstand van te doen, schaamt zich voor de mensen om het vrijuit te belijden: "*Alleen in Jezus Christus is de zaligheid.*"

Neemt het ter harte, u allen, die mij heden hoort: in de wereld, in de harten der mensen wordt God en Zijn gebod veracht en in de harten der gelovigen steekt altijd die kwade gedachte, of de zaligheid der zielen wel zeker zal zijn, als men zich alleen op Jezus Christus verlaat. Grijpt allen naar de geboden Gods, grijpt naar de Naam Nazarener! in Hem alleen is de zaligheid en wie met Hem gesmaad wordt, die beërft eeuwige eer! Wie Diens smaadheid voor de wereld, of zij nu vroom heet of goddeloos, wil ontvlieden, die vindt eeuwige pijn! in Hem alleen is de zaligheid en in geen ander! Daarom willen wij ook thans dit Huis Hem in de handen geven, dat hetzelfde in stand blijve tot dat doel, waartoe Hij het voor ons gebouwd heeft, naar Zijn goede hand over ons en Zijn wonderbare macht en trouw. AMEN

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 30 September 1849, des voormiddags, in het kerkgebouw der Gemeente (zie voorts het Naschrift 1, bladzij 177)